

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR NIEUWBOUW OP PERCEEL BUORREN 3A TE LEKKUM.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2010);
Toetsing Flora- en faunawet voor nieuwbouw op perceel Buorren 3a te Lekkum. Buro Bakker adviesburo
voor ecologie B.V. te Assen,
in opdracht van MUG Ingenieursbureau.*

in opdracht van:

MUG INGENIEUWSBUREAU

contactpersoon:

DHR. G.J. DE ROLLER

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE B.V.
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643

Projectleiding:
Ir. M.S. van Kerkevoorde

Veldwerk & rapportage:
Ing. M. Oudsboorn

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	1
1.4	NATUURBESCHERMINGSWET.....	2
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
1.6	RODE LIJSTEN.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA	4
2.3.1	Vogels.....	4
2.3.2	Zoogdieren	5
2.3.3	Amfibieën, Vissen en Reptielen	5
2.3.4	Ongewervelden.....	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	6
3.3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	6
4	BRONNEN	8

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op het perceel Buorren 3a te Lekkum is men voornemens een aantal nieuwbouwwoningen te realiseren. Het plangebied betreft een grasland van circa 6500m² omringd door woningen (zie figuur 1). Omdat negatieve effecten op in de Flora- en faunawet beschermde planten en dieren niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, is in opdracht van MUG Ingenieursbureau een quickscan uitgevoerd.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op dinsdag 16 juli 2010 is een ecologische verkenning uitgevoerd. Daarbij is gelet op beschermde flora en fauna. Er zijn daarnaast inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van de terreinkenmerken.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.

- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Categorie 1:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).
- Categorie 2:** Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.
- Categorie 3:** Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.
- Vogels:** Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen, een aantal aan menselijke bebouwing gebonden soorten en enkele kolonievogels zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 NATUURBESCHERMINGSWET

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn sommige diersoorten opgenomen met een veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor

vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien. Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de Vogelrichtlijngebieden, vormen samen met de Habitatrictlijngebieden het Natura 2000 netwerk. Dit is een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 van dergelijke gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000-gebieden is inmiddels in gang gezet.

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrictlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet.

Het onderzoeksgebied behoort niet tot een Natura 2000-gebied en grenst hier ook niet aan. Ten oosten van het plangebied ligt op ruim 1,5 kilometer afstand het Natura 2000-gebied 'De Groote Wielen'. Gezien de ligging en de aard van het plangebied en de beoogde ontwikkelingen, treden er geen negatieve effecten op voor dit beschermde natuurgebied. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingszones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt echter niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur. Een toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Rode Lijsten hebben een signaleringsfunctie en hebben geen juridische status. Alleen Rode lijstsoorten die ook in de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn opgenomen, genieten een vorm van bescherming. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied betreft een grasland temidden van Lekkum. De bebouwing (schuur) die nog in figuur 1 staat weergegeven is reeds gesloopt. Aan de noordwestzijde van het plangebied is reeds een woning gebouwd (weergegeven in figuur 2). Aan de noordzijde ligt een sloot (ca. 3 meter breed). Aan de overige zijden wordt het plangebied omsloten door de achtertuinen van omliggende woningen. Het grasland wordt als speelveld gebruikt door omwonende kinderen (speelgoed, trampoline e.d. aanwezig).

Figuur 2. Plangebied in westelijke richting

Figuur 3. Plangebied in oostelijke richting

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Het grasland is redelijk voedselrijk gezien de voorkomende soorten zoals Witte klaver, Paardbloem, Perzikkruid, Madelief, Scherpe boterbloem, Akkerdistel en Hondsdraf. Op enkele plekken staat in de aanwezige afwateringsgeultjes Pitrus. Er staat een enkele jonge Es in het grasland. Aan de westzijde groeit veel Gewoon wilgenroosje en Haagwinde op de hekwerken. In de oever, waar nog een deel rietafval ligt, is een verruigde plek ontstaan waar Grote brandnetel, Schapenzuring, Heermoes en Speerdistel groeit. De sloot is volledig dichtgegroeid met Gewoon sterrenkroos, Klein kroos en Veelwortelig kroos. Daarbij groeit er Riet en Lisdodde en is op enkele plekken Grote egelskop aanwezig. Op de oprit staat een oude Schietwilg.

In het plangebied werden geen beschermde soorten aangetroffen. Alle plantensoorten die tijdens het veldonderzoek in het plangebied werden aangetroffen zijn algemeen en worden niet door de Flora- en faunawet beschermd.

2.3 FAUNA

Op basis van de gebiedskenmerken kan een aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte en aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Tijdens het veldbezoek waren Wilde Eend en Waterhoen in de sloot aan de noordzijde van het plangebied aanwezig. Daarnaast kunnen een aantal soorten die voorkomen rond bebouwing, zoals Merel en Zanglijster, foerageren in het grasland. Het grasland biedt geen broedmogelijkheden. In de jonge es in het grasland en oude Schietwilg op de oprit zijn geen nesten geconstateerd. Het opgaand groen rondom het plangebied biedt broedmogelijkheden voor diverse soorten. Er zijn geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Het grasland biedt door het ingesloten karakter en de korte eentonige grasmat weinig mogelijkheden voor zoogdieren. Mogelijk hebben Bosspitsmuis en Veldmuis hier verblijfplaatsen en kunnen Egel en Huisspitsmuis er foerageren.

Voor vleermuizen, die allen strikt beschermd zijn, biedt het plangebied hooguit marginaal foerageergebied. Soorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger kunnen rond het opgaand groen in de omringende tuinen jagen. Gebouwen en bomen met holtes ontbreken, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

In de sloot zijn enkele Groene kikkers waargenomen. Gezien het biotoop betreft dit naar verwachting Bastaardkikker. Daarnaast kunnen Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander ook binnen het plangebied en omringende sloot voorkomen. Voor reptielen ontbreekt geschikt biotoop. Deze worden hier dan ook niet verwacht. Er zullen enkele algemene vissoorten als Tiendoornig stekelbaarsje en Zeelt in de sloot voorkomen. Zwaarder beschermde amfibieën en vissen worden niet verwacht.

2.3.4 ONGEWERVELDEN

Tijdens het veldbezoek werden algemeen voorkomende soorten Lantaarntje, Groot koolwitje, Citronvlinder en Kleine vos waargenomen. Op de Grote brandnetels in de oever waren veel rupsen van Kleine vos en Groot Koolwitje aanwezig. Voor beschermde libellen- of vlindersoorten is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig. Hun voorkomen kan worden uitgesloten.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Alleen de soorten die het onderzoeksgebied in gebruik hebben als vaste verblijfplaats of groeiplaats zijn hierin opgenomen. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Cat 1	Cat 2	Cat 3
Vogels	Alle broedvogels	A			x
Zoogdieren	Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	A	x		
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	A	x		
	Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	A	x		
Amfibieën	Bastaardkikker (<i>Rana klepton esculenta</i>)	B	x		
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	A	x		
	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	A	x		
	Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	A	x		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde soorten. Type waarneming: A=mogelijk aanwezig, B=zichtwaarneming. Categorie 1=algemene maar beschermde soorten, Categorie 2=overige soorten, Categorie 3=Strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels binnen de beïnvloedingssfeer van de werkzaamheden. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door trillingen en geluid als gevolg van heien dat over grote afstand tot effecten kan leiden. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hier wordt in de regel bovendien geen ontheffing voor verleend. Indien de oude Schietwilg op de oprit geveld wordt, dient dit buiten het broedseizoen te gebeuren.

Daarnaast zullen door de geplande werkzaamheden enkele algemene soorten uit tabel 1 mogelijk worden gedood en/of verstoord. De negatieve effecten op deze dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene diersoorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor soorten uit tabel 1 geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen.

3.3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Bij de uitwerking van de plannen voor de herinrichting van het gebied zal rekening gehouden moeten worden met de aanwezigheid van broedvogels. Hiertoe moeten werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Dat betekent dat de werkzaamheden ruim vóór of na het broedseizoen dienen te worden uitgevoerd. Werkzaamheden die vóór de aanvang van het broedseizoen zijn begonnen, mogen in het broedseizoen doorlopen, als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er geen vogels in het gebied zijn begonnen met broeden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot eind juli. Een ontheffing hoeft voor broedvogels niet te worden aangevraagd. Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet aanwezig.

De overige in het plangebied gevonden en te verwachten soorten zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1,3) blijft wel van kracht. Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied, door het enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden, kort af te maaien. Dieren krijgen dan de tijd om het plangebied te verlaten en elders leefgebied te zoeken. Werkzaamheden aan de sloten en oevers kunnen in het kader van de zorgplicht, het best in de periode september-oktober worden uitgevoerd in verband met de voortplantingsperiode en winterrust van amfibieën. Dit is echt geen verplichting in het kader van de Flora- en faunawet.

4 BRONNEN

Vissen, amfibieën en reptielen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.ravon.nl

Zoogdieren

Broekhuijsen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV Uitgeverij.

Overig

Google Earth Pro. 2009 Tele Atlas.

Ministerie van LNV, 2009. Kaartenmachine beschermde natuurgebieden:

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

augustus 2010

Vormgeving:
Joop Striker, Assen